

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie C. B.

skazanego z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 25 stycznia 2024 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 27 lutego 2015 r., sygn. akt V Ka 73/15

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Grójcu

z dnia 4 grudnia 2014 r., sygn. akt II K 789/13

**uchyla zaskarżony wyrok co do rozstrzygnięcia z pkt I w części
dotyczącej oddania w okresie próby C. B., na podstawie art. 73 § 2
k.k., pod dozór kuratora.**

UZASADNIENIE

C. B. został oskarżony o to, że w dniu 3 maja 2013 r. w [...], gm. [...], woj. [...], umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości (1,73 ‰ alkoholu etylowego), przechodząc przez

jezdnię, wszedł bezpośrednio przed jadący i oświetlony motocykl marki [...] o nr rej. [...], kierowany przez M. M., co spowodowało, że motocykl ten uderzył w niego i przewrócił się, w wyniku czego M. M. uderzył ciałem o twarde podłoże jezdni i doznał ciężkich obrażeń ciała w postaci urazu czaszki i twarzoczaszki, złamania podstawy przedniego dołu czaszki, złamania obu oczodołów z uszkodzeniem prawej gałki ocznej, złamania z wgłębieniem kości ciemieniowej lewej, obrzęku, stłuczenia mózgu, złamania kości ciemieniowej w tylnej części z wgłębieniem na głębokości około 13 mm, dużego obrzęku tkanek łącznych na wysokości złamania, kilkumiejscowego złamania obu oczodołów z wyłamaniem i przemieszczeniem bocznej i dolnej ściany oczodołu, obecnością krwiaka wewnątrzgałkowego i przemieszczeniem gałki ocznej prawej poza światło oczodołu, niewielkich ognisk stłuczenia mięszu płucnego, zwknięcia prawej gałki ocznej, ślepoty oka prawego, złamania przedramienia prawego i nadgarstka, które spowodowały ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, tj. o przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. (t. I, k. 158-160v).

Sąd Rejonowy w Grójcu wyrokiem z dnia 4 grudnia 2014 r., sygn. akt II K 789/13, uznał C. B. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i na podstawie art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 2 k.k., wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby. Na mocy art. 71 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. orzekł też wobec niego karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda.

Apelacje od powyższego wyroku złożyli: Prokurator Prokuratury Rejonowej w Grójcu i adwokat A. S. – obrońca C. B. (t II, k. 254 - 255, k. 260 - 261).

Po rozpoznaniu tych apelacji, Sąd Okręgowy w Radomiu wyrokiem z dnia 27 lutego 2015 r., sygn. akt V Ka 73/15, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 73 § 2 k.k. w okresie próby oddał C. B. pod dozór kuratora i na mocy art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia

wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat (rozstrzygnięcia zawarte w pkt I). W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt II wyroku).

W okresie próby, tj. od dnia 27 lutego 2015 r. do dnia 27 lutego 2018 r. C. B. pozostawał pod dozorem kuratora sądowego I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Grójcu (teczka dozoru o nr Doz 114/15).

Rzecznik Praw Obywatelskich złożył kasację na korzyść skazanego C. B. od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 27 lutego 2015 r., sygn. akt V Ka 73/15, w części dotyczącej rozstrzygnięcia o oddaniu oskarżonego pod dozór kuratora. Rzecznik Praw Obywatelskich **zarzucił** w kasacji rażące i mające istotny wpływ na treść tego wyroku naruszenie prawa materialnego, tj. art. 73 § 2 k.k., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 21 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 163, poz. 1363), poprzez jego błędne zastosowanie i oddanie C. B. w okresie próby pod dozór kuratora w sytuacji, gdy przypisane mu przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. miało charakter nieumyślny, co uniemożliwiało orzeczenie dozoru, przewidzianego w powyższym przepisie. Podnosząc ten zarzut Rzecznik Praw Obywatelskich **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt I, w części dotyczącej rozstrzygnięcia o oddaniu oskarżonego pod dozór kuratora, na podstawie art. 73 § 2 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co pozwala na jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Trafnie podniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, że z treści art. 73 § 2 k.k., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy wynika, iż stosowanie dozoru jest obowiązkowe, między innymi wobec młodocianego sprawcy przestępstwa umyślnego. Nie budzi przy tym wątpliwości fakt, że C.B. zarówno w chwili czynu, jak i w dacie orzekania był osobą młodocianą, w rozumieniu art. 115 § 10 k.k. Natomiast za nietrafny należy uznać wyrażony przez Sąd II instancji pogląd prawny, że przypisany skazanemu występki z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., jest czynem umyślnym. Zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie, przyjmuje się, że przestępstwo stypizowane w art. 177 § 2 k.k., jako całość ma

zawsze charakter nieumyślny, niezależnie od tego, czy zasady bezpieczeństwa w ruchu naruszone zostały przez sprawcę nieumyślnie, czy też umyślnie (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2007 r., sygn. akt IV KK 392/06, R – OSKNW 2007, poz. 39).

Rzecznik Praw Obywatelskich w uzasadnieniu kasacji zasadnie też podniósł, iż zastosowany w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego C. B. przepis art. 178 § 1 k.k., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy, nie wskazuje znamion typów kwalifikowanych przestępstw z art. 173 k.k., art. 174 k.k. lub art. 177 k.k., lecz przewiduje nadzwyczajne obostrzenie kar wobec ich sprawców. Ujęty w dyspozycji przepisu art. 178 § 1 k.k. stan nietrzeźwości, powiązany jest bowiem z osobą sprawcy, nie zaś ze znamionami popełnionego przestępstwa (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2006 r. sygn. II KK 285/05, LEX nr 193050). Tym samym, uzupełnienie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego C. B. o art. 178 § 1 k.k., nie miało wpływu na ukształtowanie znamion tego przestępstwa.

Powyższe prowadzi do jednoznacznej konstatacji, iż popełniony przez C. B. występki z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., jako całość, ma charakter nieumyślny, a co za tym idzie, orzeczenie Sądu Okręgowego w Radomiu o oddaniu C. B. pod dozór kuratora, nastąpiło z rażącym naruszeniem art. 73 § 2 k.k.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy, uznając kasację Rzecznika Praw Obywatelskich za oczywiście zasadną, uchylił zaskarżony wyrok co do rozstrzygnięcia z pkt I w części dotyczącej oddania w okresie próby C. B., na podstawie art. 73 § 2 k.k., pod dozór kuratora (art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 535 § 5 k.p.k.). W orzecznictwie kasacyjnym Sądu Najwyższego wskazuje się, że jest możliwe uchylenie zaskarżonego orzeczenia bez wydawania orzeczenia następczego, np. gdy Sąd Najwyższy uchyla błędne rozstrzygnięcie o oddaniu oskarżonego pod dozór kuratora (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 maja 2012 r., sygn. akt II KK 97/12, Legalis, z dnia 27 czerwca 2012 r., sygn. akt V KK 165/12, OSKNW 2012, z. 11, poz. 120, z dnia 27 października 2014 r., sygn. akt V KK 299/14, Legalis)

[PGW]

[as]

